

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy, soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobce: **M. M.**, zastoupeného Mgr. Ing. Vlastimilem Mlčochem, advokátem, se sídlem Janáčkovo nábřeží 9/84, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. března 2015, č. j. OAM-57/LE-BE02-BE02-PS-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 6. 5. 2015, č. j. 44 A 31/2015 – 6,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobce, státní příslušník Ukrajiny, byl při pobytové kontrole v P., ulici M., dne 17. března 2015 zajištěn hlídkou cizinecké policie; prokazoval se rumunským cestovním pasem na jméno G. T. Policie mimo jiné zjistila, že uvedený cestovní doklad je padělkem. Téhož dne bylo s žalobcem zahájeno řízení o správním vyhoštění a rozhodnutím cizinecké policie ze dne 19. března 2015 byl žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „cizinecký zákon“) zajištěn za účelem správního vyhoštění a umístěn v zařízení pro zajištění cizinců. Následně žalobce učinil prohlášení o mezinárodní

ochraně. V něm mimo jiné uvedl, že do České republiky přicestoval v dubnu 2013 s platným cestovním dokladem a schengenským vízem na jeden rok. Později si opatřil falešný rumunský pas, neboť jako občan EU měl lepší možnost sehnat práci.

[2] Vzhledem k prohlášení o mezinárodní ochraně žalované Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 31. března 2015, uvedeným v návětí tohoto rozsudku, zjednodušeně řečeno rozhodlo o překlopení režimu zajištění žalobce podle cizineckého zákona do režimu podle azylového zákona, přesněji o povinnosti žalobce setrvat v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. a) a c) a § 46 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, až do vycestování, maximálně do 28. července 2015; téhož dne bylo žalobci rozhodnutí o povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců i doručeno.

[3] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce prostřednictvím svého advokáta Mgr. Ing. Vladimíra Mlčocha dne 27. dubna 2015 blanketní žalobu ke Krajskému soudu v Praze (dále jen „krajský soud“) s tím, že advokát převzal právní zastoupení 25. dubna 2015 a že žalobu doplní po prostudování správního a trestního spisu. To však již učinit nestihl, neboť usnesením č. j. 44 A 31/2015 - 6 ze dne 6. května 2015 krajský soud žalobu odmítl. Krajský soud konstatoval, že lhůta pro podání správní žaloby uplynula 30. dubna 2015, žaloba neobsahovala žádný žalobní bod, bez žalobních bodů, jež lze uvést nebo rozšířit pouze ve lhůtě pro podání žaloby, žalobu projednat nelze a nelze ani prominout zmeškání žalobní lhůty [§ 72 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 46a odst. 4 zákona o azylu, a dále § 72 odst. 4, § 71 odst. 1 písm. d), § 71 odst. 2 a § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Krajský soud poznamenal, že případné poučení soudu s výzvou k odstranění vad žaloby ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. by již bylo vzhledem k uvedeným zákonným ustanovením úkonem nadbytečným. Odkázal též na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 3/2004 - 48 ze dne 27. února 2004.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[4] Proti označenému usnesení krajského soudu žalobce (nyní stěžovatel) brojil včas podanou kasační stížností, v níž namítal, že po převzetí právního zastoupení neměl jeho právní zástupce dostatek času k seznámení se základními okolnostmi případu, neboť právní zástupce převzal zastoupení v sobotu 25. dubna 2015, dne 28. dubna 2015 bylo oznámeno Krajskému ředitelství Policie hl. města Prahy převzetí právního zastoupení a žádost o nahlédnutí do spisu, do spisu právní zástupce nahlédl 4. května 2015. Žalovanému bylo oznámeno převzetí zastoupení a žádost o nahlédnutí do spisu 29. dubna 2015, do spisu právní zástupce nahlédl až 11. května 2015. Stěžovatel dále – bez zjevné vazby na obsah spisu a napadeného správního a soudního rozhodnutí – tvrdil, že „dne 27. dubna 2015 byl mailem požádán advokát JUDr. Hynek o předání spisu. Do dnešního dne k tomuto nedošlo.“. Mimo to byl právní zástupce činný v trestní věci vedené proti stěžovateli (podal odpor proti trestnímu příkazu a nahlížel do trestních spisů). Podle stěžovatele je z těchto skutečností zřejmé, že stěžovatel prostřednictvím právního zástupce vykonal ve velmi krátké době všechny kroky vedoucí k tomu, aby se seznámil s podstatou věci a mohl řádně odůvodnit správní žalobu. Krajský soud v Praze však 6. května 2015 rozhodl o odmítnutí žaloby a podle stěžovatele tak jeho právní zástupce neměl dostatek časového prostoru k řádnému právnímu zastoupení, čímž bylo porušeno právo stěžovatele na řádný proces.

pokračování

[5] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti omezil na konstatování, že kasační stížnost směřuje výlučně proti postupu krajského soudu, pročez nechává posouzení těchto otázek zcela na Nejvyšším správním soudu.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Kasační stížnost směřuje proti usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby. Dané usnesení je procesního charakteru, krajský soud se věcí samou nezabýval. Z povahy věci proto nelze namítat jiné kasační důvody než podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. dubna 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, č. 625/2005 Sb. NSS; nebo ze dne 5. ledna 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65).

[7] Stěžovatel stručně řečeno namítá, že žaloba neměla být odmítnuta dříve, než stěžovatel doplní její žalobní body, tj. než uvede, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené rozhodnutí žalovaného za nezákonné ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a to s přihlédnutím ke skutečnosti, že jeho právní zástupce převzal zastoupení několik málo dní před uplynutím lhůty pro podání správní žaloby a k seznámení se s věcí neměl dost času. Nenamítá, že by krajský soud pochybil tím, že ho nevyzval k odstranění vad. Nenamítá ani, že by krajský soud nepřihlédl k doplnění žaloby, což by ostatně vůbec namítat nemohl, neboť ani po uplynutí lhůty do dne rozhodnutí krajského soudu žalobu nijak nedoplnil. Podle něj měl krajský soud zřejmě ještě počkat.

[8] O věci uvažil Nejvyšší správní soud takto. Komentářová literatura i judikatura správních soudů stojí na tom, že z § 71 odst. 2, § 72 odst. 1 a § 75 odst. 2 s. ř. s. plyne koncentrační zásada, tj. že žalobní body musí být vymezeny v zákonné lhůtě pro podání správní žaloby, jež v daném případě podle zvláštního ustanovení § 46a odst. 4 zákona o azylu činí 30 dnů (viz např. POTĚŠIL, L., ŠIMÍČEK, V. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Leges, 2014, s. 629-630, 637-638, BLAŽEK, T., JIRÁSEK, J., MOLEK, P., POSPÍŠIL, P., SOCHOROVÁ, V., ŠEBEK, P. *Soudní řád správní – online komentář*. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2014, k § 71 s. ř. s., JEMELKA, L., PODHRÁZKÝ, M., VETEŠNÍK, P., ZAVŘELOVÁ, J., BOHADLO, D., ŠURÁNEK, P. *Soudní řád správní. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 576-578; z judikatury – kromě rozsudku citovaného krajským soudem – např. rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 9/2003 - 40 ze dne 23. října 2003, č. j. 5 As 1/2012 - 21 ze dne 31. srpna 2012 a v něm zmíněná usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. prosince 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58 a ze dne 8. března 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, dále např. rozsudek č. j. 7 Afs 216/2006 - 63 ze dne 14. února 2008 č. j. 1 Afs 25/2004 - 69 ze dne 29. prosince 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74 ze dne 8. dubna 2004 nebo č. j. 6 Azs 18/2013 - 37 ze dne 18. listopadu 2013. Z citovaných zákonných ustanovení, jak je vykládají správní soudy a uvedená komentářová literatura, stručně řečeno plyne, že soud je žalobními body vázán a nemůže přezkoumat napadené rozhodnutí z důvodů, které nebyly řádně a včas uplatněny (s výjimkami uvedenými v § 76 s. ř. s.). Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 Ads 5/2015 - 20 ze dne 27. února 2015, „soud ... v žádném případě není povinen žalobní body domýšlet, fantazijně o nich spekulovat, resp. konstruovat namísto žalobce všechny možné zásahy do jeho veřejných subjektivních práv, jinak by porušil dispoziční zásadu, podle níž má žalobce ve svých rukou určit, proti čemu a proč žalobu podává, a tím i závazně vymezit rozsah, v němž se má soud věcí zabývat.“. Vymezením žalobního bodu se zabýval rozšířený

senát Nejvyššího správního soudu ve svém rozsudku ze dne 24. srpna 2010 č. j. 4 As 3/2008 - 78, publ. pod č. 2162/2011 Sb. NSS. V tomto rozhodnutí se rozšířený senát přiklonil k výkladu, podle něhož „*je nutno za žalobní bod považovat každé vyjádření žalobce, z něhož by i jen v nejhrubších obrysech lze dovodit, že napadené správní rozhodnutí z určitého důvodu považuje za nezákonné. Jinými slovy, náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jím domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí*“.

[9] V nyní posuzovaném případě je zřejmé, že žaloba neobsahovala žádný žalobní bod, ostatně i stěžovatel sám ji výslovně označuje jako žalobu blanketní. Byla podána tři dny před koncem zákonné lhůty k podání žaloby. Nejvyšší správní soud přitom ve svých rozhodnutích opakovaně uvádí, že není povinností soudu v případech, kdy žaloba neobsahuje žádný žalobní bod, vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. za situace, kdy by doplnění žaloby ve lhůtě vyplývající z § 71 odst. 2 *in fine* s. ř. s. (což platí i o zvláštní žalobní lhůtě dle § 46a odst. 4 zákona o azylu) již nebylo objektivně možné (viz např. rozsudek č. j. 2 Azs 158/2006 - 85 ze dne 30. května 2007, rozsudek č. j. 2 Azs 9/2003 - 40 ze dne 23. října 2003, publikovaný pod č. 113/2004 Sb. NSS, či rozsudek č. j. 6 Afs 3/2015 - 29 ze dne 5. března 2015). Tak tomu bylo i v nyní posuzovaném případě. I kdyby snad bylo technicky možné takovou výzvu během tří dnů vyhotovit a případně i doručit, nebylo by zřejmě objektivně možné takovou výzvu do konce této zákonné lhůty splnit.

[10] Projednání žaloby tedy bránila neodstranitelná překážka, a krajský soud proto takovou žalobu správně a v souladu se zákonem bez dalšího odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[11] Stěžovatel ostatně v kasační stížnosti tvrdí jen to, že vzhledem k pozdnímu převzetí právního zastoupení měl málo času k podání správní žaloby, jež by alespoň nějaký projednatelný žalobní bod obsahovala, a pouze obecně namítá porušení práva na spravedlivý proces (maje zřejmě na mysli právo na přístup k soudu nebo právo na právní pomoc). Přehlíží přitom skutečnost, že právního zástupce angažoval, resp. žalobu podal až na samém sklonku měsíční (resp. 30 denní) zákonné lhůty, jež se v daném případě jeví jako dostatečně dlouhá i v situaci, kdy jde o cizince v zajišťovacím zařízení. Nelze přehlédnout, že sama povinnost setrvat v zařízení je zákonem o azylu omezena na maximální dobu cca čtyř měsíců (resp. 120 dní) a že i správní soud rozhodující o žalobě je zákonem zavázán rozhodnout ve velmi krátkých lhůtách (do 7 pracovních dní ode dne doručení správního spisu soudu – § 46a odst. 6 zákona o azylu), není proto namístě řízení uměle protahovat podáváním blanketních žalob na sklonku lhůty. Bylo přitom svobodným rozhodnutím žalobce, že se nechal zastoupit smluvně a kdy tak učinil; kdyby požádal o ustanovení advokáta soudem ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s., po dobu rozhodování o takové žádosti by se žalobní lhůta i v nyní posuzovaném případě stavěla. Nejvyšší správní soud se nadto domnívá, že právní profesionál, jakým je advokát, mohl i ve lhůtě pěti dnů, jež po udělení plné moci zbývaly do konce lhůty pro podání žaloby, formulovat rámcově alespoň jeden žalobní bod, neboť rozhodnutí žalovaného, jež žalobou napadl, k dispozici měl (přiložil je k blanketní žalobě), toto rozhodnutí je přitom obsáhle odůvodněno a správní spis toho více - oproti odůvodnění napadeného správního rozhodnutí – ani neobsahuje. Poukazy na

pokračování

čas, který právní zástupce stěžovatele musel věnovat jiným jeho souvisejícím kauzám, nemohou být pro posouzení této věci relevantní.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Z výše popsanych důvodů Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost posoudil jako nedůvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s. ji zamítl.

[13] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle ustanovení § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, který měl úspěch ve věci, podle obsahu spisu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. června 2015

JUDr. Petr Průcha
předseda

senátu